

Institutionen för Hälsa och Lärande

TENTAMEN/OMTENTAMEN

Kurs: Förskrivningsrätt för vissa läkemedel

Delkurs: Salstentamen 2

Kurskod: BM531G

Högskolepoäng för tentamen 1 hp

Datum: 2025-05-28

Skriftid KL 14:15-19:00

Ansvarig lärare: Cathal O'Hare

Berörda lärare: Cathal O'Hare

Hjälpmedel/bilagor: Studenterna kan få låna en miniräknare i tentasalen. Ingen egen miniräknare.

Övrigt

- **Skriv direkt i tentan.**
- **Om utrymmet inte räcker till på en fråga, skriv på baksidan av samma papper.**
- Tänk på att **skriva tydligt!**

- Anvisningar
- ☐ Ta nytt blad för varje lärare
 - ☐ Ta nytt blad för varje ny fråga
 - ☐ Skriv endast på en sida av papperet.
 - ☒ Skriv namn och personnummer på samtliga inlämnade blad.
 - ☐ Numrera lösbladen löpande
 - ☒ Använd inte röd penna.
 - ☒ Markera med kryss på omslaget vilka uppgifter som är lösta.

Poänggränser: 60% är Godkänt

Skrivningsresultat bör offentliggöras inom 18 arbetsdagar

Lycka till!

Antal sidor totalt

Namn: _____

Personnummer: _____

Immunologi 4 p

1. Beskriv två funktioner av antikroppar. 2p

2. Sätt ett kryss i rutan som stämmer överens med respektive påstående.
(0,25p/svar, -0,25p för fel svar och op för inget svar. (1p)

Påstående	Den ospecifika immunförsvaret (medfödda)	Den specifika immunförsvaret (adaptiva)
Slår mot många mål (generella mikrobiologiska antigen)		
Antigenpresentationen är avgörande för att immunsvaret ska aktiveras		
Består av det antikroppsbaseade försvaret och det cellbaseade försvaret		
Detta är den första försvarslinjen		

3. Beskriv en funktion av cytokiner. 1p

Vaccinologi 11p

4. Är följande påståenden sanna eller falska. Du får 0.5 poäng för varje rätt svar, -0.5 poäng för felaktigt svar och 0 poäng om du lämnar frågan obesvarad. (5p)

	Påstående	Sant/Falskt
1.	Vaccination och aktiv immunisering är samma sak.	
2.	Vaccin som består av avdödat smittämne ger alltid bättre skyddseffekt än levande försvagade vaccin.	
3.	Rotavirusvaccinet ges oralt för att aktivera immunsvaret i tarmslemhinnan, vilket leder till produktion av IgA-antikroppar som skyddar mot infektion i tarmen	
4.	Vacciner är oftast förknippade med milda och övergående biverkningar, medan svåra biverkningar är mycket sällsynta.	
5.	Adjuvaner tillsätts ofta till avdödade vaccin för att förstärka immunsvaret och därigenom öka bildningen av minnes-B-celler som kan producera antikroppar vid framtida exponering för smittämnet.	
6.	Vaccination mot ett smittämne kan ge ett svagare och kortare immunologiskt minne än det som utvecklas efter en genomgången infektion.	
7.	De flesta individer svarar på ett vaccin, men svaret kan variera beroende på individuella faktorer såsom ålder, hälsa och immunstatus	
8.	Det finns fortfarande mycket stor osäkerhet kring sambandet mellan MPR-vaccin och autism, och ytterligare forskning behövs för att dra definitiva slutsatser.	
9.	Prevenar® är det vaccin mot pneumokocker som ges inom det allmänna barnvaccinationsprogrammet. Vaccinet innehåller polysackarider från den bakteriella kapseln som är konjugerade med ett protein för att förbättra immunsvaret.	
10.	Det finns alltid en risk att ett levande smittämne i ett vaccin förändras i kroppen och blir virulent (sjukdomsalstrande).	

5. Vi antar att R_0 för en viss sjukdom är 10.
a) Hur stor andel (I_c) av befolkningen skulle behöva vara immuna för att flockimmunitet skall råda? Visa din uträkning (1p).

HÖGSKOLAN
I SKÖVDE

Namn: _____

Personnummer: _____

- b) Vad innebär ett R_0 -värde och vilka två förutsättningar skall egentligen vara uppfyllda för att ett R_0 -värde skall kunna skattas (2p)?
- c) Förklara vad som menas med flockimmunitet och hur det bidrar till att skydda en befolkning mot smittsamma sjukdomar (1p).
6. Vad är de immunologiska problemen med att ge MPR-vaccin vid 3 månaders ålder, även om barnet får andra vaccin vid denna tid? (2p)

Namn: _____

Personnummer: _____

Vaccination 11p

7. Enligt SOSFS 1999:26 Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd, finns det krav på utrustning och personal, och att förebygga och ha beredskap för att behandla vissa överkänslighetsreaktioner vid vaccinering. Beskriv verksamhetschefens ansvar respektive distriktssköterskans /ordinatörens ansvar vid vaccinering. (4p)
8. Det finns två typer av Pneumocock vaccin, ange vilka dessa två typer är och vilket som fungerar till barn under 2 år (1,5p)
9. Enligt folkhälsomyndighetens rekommendationer om vaccination mot hepatit B ska vissa grupper erbjudas preexposition profylax. Nämn två grupper som har en ökad risk att smittas av Hepatit B.(2p)

HÖGSKOLAN
I SKÖVDE

Namn: _____

Personnummer: _____

10. I Sverige arbetar vi preventivt mot TBC med hjälp av riktade hälsokontroller. Ange vilka personer som är aktuella att genomgå dessa riktade hälsokontroller (1p)

11. Vaccinering mot Tuberkulos brukar föregås av ett PPD test. När rekommenderas det att ej BCG vaccinera? (1p)

12. De flesta vaccin kan tas samtidigt men undantag finns. Ibland väljer man att vänta mellan vaccinationer. Ange tre anledningar till att vänta några veckor mellan vaccineringen. (1,5p)